

Globalios Lietuvos skyriui

PASIŪLYMAI

DĖL ATNAUJINTO UŽSIENIO LIETUVIŲ ĮSITRAUKIMO Į VALSTYBĖS GYVENIMĄ MODELIO KŪRIMO

2018-02-15

Atsižvelgdami į informaciją pristatytą Globalios Lietuvos programos koordinatorių tinklo susitikimo 2018 m. sausio 23 d. metu ir dvišalio susitikimo “Dėl Globalios Lietuvos programos” su Užsienio lietuvių departamentu 2018 m. vasario 2 d. siūlome:

1. Sukurti ir įtraukti tarp atnaujinto Globalios Lietuvos modelio (GL) horizontalių priemonių finansavimo konkursą užsienio lietuvių koordinacinei veiklai. Šios veiklos pagrindinės užduotys įtrauktų ryšio palaikymą su užsienyje esančiomis Lietuvių organizacijomis, užtikrintų galimybę stipriausioms skėtinėms ar tinklinėms organizacijoms turėti atstovus Lietuvoje, ir palengvintų skaidrų bei atskaitingą organizacijų bendrų interesų atstovavimą bei pasiūlymų komunikavimą Lietuvoje.
2. Įgalinti GL programos koordinatorius nuosekliau koordinuoti programą įgyvendinančias institucijas suteikiant didesnes programos įgyvendinimo kokybės kontrolės funkcijas (įskaitant galimybę perskirstyti finansavimą pagal programos įgyvendimo poreikį), arba pavesti koordinavimo atsakomybę į atitinkamai aukštesnę instituciją prie Vyriausybės. Tuo siekiama užtikrinti, kad GL programą vykdančios institucijos savo finansuojama veikla atitinka programos vertybes ir paskirtį. Tai turėtų būti įgyvendinama kartu su atnaujintais atskaitomybės procesais, kurie užtikrintų programos dalyviams galimybę gauti reguliarias skaidrias ataskaitas iš koordinatorių ir teikti siūlymus koordinatoriams dėl tolimesnių programos žingsnių (žiūrėti nr. 3).
3. Įsteigti formalizuotą konsultacinę Globalios Lietuvos reikalų Tarybą, pakeičiant pastaruoju metu nefunkcionalią Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisiją (URLKK). Tarybos nariai būtų GL koordinatorių tinklo deleguojami atstovai,

pariteto principu, iš valstybinių institucijų ir užsienio lietuvių vienijančių skėtinių ar tinklinių nevyriausybinių organizacijų. Taryba susitiktų mažiausiai kas ketvirtį aptarti programos progresą, teikti pastabas ir pasiūlymus programos įgyvendinimo planams, įskaitant tarpinstitucinius veiklos planus. Tarybą galima modeliuoti Jaunimo reikalų tarybos (JRT) pavyzdžiu.

4. Gerinti programos komunikaciją Lietuvoje, akcentuojant abipusę GL programos naudą tiek programos dalyviams, tiek visai Lietuvos visuomenei, įskaitant Lietuvoje gyvenančius piliečius. Vienas būdų tai padaryti - programos uždavinio "Prisidėjimas prie Lietuvos gerovės kūrimo" sėkmės istorijų viešinimas. Lietuvos Globalių regionų programa galėtų turėti aktyvią rolę skleisdami žinutę savo kompetencijose.
5. Įtraukti platesnį programos vertinimo kriterijų spektrą. Nors kasmetinės apklausos yra svarbi programos sėkmės vertinimo dalis, stipriai raginame pasitelkti ir objektyviai pamatuojamus rodiklius, kurie indikuotų programos sėkmę. To pavyzdžiai būtų: tiesioginių užsienio investicijų pritraukimo mastas, balsavimo aktyvumas rinkimuose ar skaičius rinkėjų sąrašuose, suteiktų konsultacijų grįžti į Lietuvą dirbti ir gyventi skaičius, naujai į Lietuvą atvykusių lietuvių skaičius, užsienio lietuviams skirtų televizijos laidų žiūrimumas, pasiekiamų unikalių vartotojų skaičius <https://globalilietuva.lt> tinklapyje, etc. Toks programos vertinimo kriterijų diversifikavimas padėtų objektyviau įvertinti progresą ir išvengti tradicinių su apklausomis susijusių iššūkių, kaip reprezentatyvumo trūkumas ir iššūkiai bandant atsižvelgti į globalius lietuvius, kurių programa bei susijusios apklausos nepasiekia ar nesudomina ir dėl to tai neatsiliepia apklausų rezultatuose.
6. Detaliai apgalvoti GL tinklapio <https://globalilietuva.lt> kūrimo strategiją ir planuojamą komunikaciją. Panašios pastarųjų metų iniciatyvos nebuvo sėkmingos dėl įvairių priežasčių. Remdamiesi savu tokių praeities projektų vertinimu, ypač siūlytume:
 - a. Suformuluoti aiškią žinutę, perteikiančią iniciatyvos tikslą ir naudą. Tam pasitelkti ir bendruomenės bei NVO atstovus. Tinklo kūrimas turėtų būti pagrįstas paaiškinimu, kokia jo praktinė nauda tiek tinklo potencialiems nariams, tiek bendriau visai Lietuvai.
 - b. Numatyti galimybę koordinuoti dalį tinklapio turinio skirtingoms valstybinėms institucijoms ir nevyriausybiniams organizacijoms. Tai pasitarnautų pritaikant

tinklą skirtintiems naudotojų poreikiams su koordinuota informacija: profesionalams, mokslininkams, studentams ir pan.

- c. Užtikrinti asmens duomenų apsaugos principų taikymą, taip gaunant potencialių tinklo dalyvių pasitikėjimą.
- d. Įvertinti procedūras, leidžiančias jau egzistuojančioms užsienio lietuvių bendruomenėms ir nevyriausybinėms organizacijoms prisijungti visuotinai, jei bendruomenės išreiškia tokį norą. Tai padėtų tinklui augti greičiau.

Tikime, kad įgyvendinus šiuos pasiūlymus bus užtikrinti didesnis programos skaidrumas ir kontrolė. Globalios Lietuvos programa taps dar efektyvesne ir abipusiškai vertinga platforma įtraukti užsienio lietuvių diasporą, įskaitant profesionalus ir mokslininkus, į Lietuvos visuomeninį gyvenimą ir valstybės pažangos bei gėrovės kūrimą. Aktyvus ryšio palaikymas taip pat kurs geresnes prielaidas pritraukiant į Lietuvą daugiau atvykstančių pasaulio lietuvių.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga yra pasiryžusi visokeriopai, kiek leidžia mūsų galios, bendradarbiauti įgyvendinant naują užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą modelį.

Pagarbiai,

Vladas Oleinikovas

PLJS Valdybos Pirmininkas

Tel. Nr.: +1 (203) 737-0281

El. paštas: vladas@pljs.org